

**Stedelijk
Museum**

BUREAU

AMSTERDAM

NO 17

ROZENSTRAAT 59 / 1016 NN AMSTERDAM

TEL 31(0)20 4220471 / FAX 31(0)20 6261730

Christian Bastiaans

14.10.26.11.1995

Michael Joo

STRAGGLERS

Herinneringen aan het (groot)ouderlijk huis kunnen vaak heel sterk zijn en toch moeilijk bereikbaar. Een zoekgang naar de atmosfeer, de geuren en geluiden van een verloren tijd, kan voortkomen uit een melancholisch gevoel. Wanneer men de achtergelaten sporen volgt en de deur van het oorspronkelijke 'thuis' weer heropent in het heden, kan een beklemmend gevoel van bevreemding echter het resultaat zijn waardoor de melancholie plotsklaps is verdwenen. Christiaan Bastiaans draait zich om naar het verleden van zijn vader. In 1944 heeft deze als geheim agent een missie moeten volbrengen in het toenmalige Nieuw Guinea. Met een onderzeeboot waren hij en nog zes anderen aan de kust afgezet van de door de Japanners bezette voormalige Nederlandse kolonie. Voor drie en een halve maand moesten zij in het oerwoud de activiteiten van de vijand bestuderen. Bastiaans wilde die missie herleven. Op zoek naar zijn wortels, naar de sporen van zijn (voor)ouders belandt hij echter op een plek waar geen sporen meer te traceren zijn: het oerwoud van Irian Jaya. De wildernis is zo overweldigend groot en ondoorzichtig dat er geen doorkomen aan is zonder gidsen uit de omgeving. Zes papoea's begeleiden hem in zijn zoektocht. Hij loopt waar zij lopen. Deze mannen zijn zijn coördinaten, zijn enige oriëntatiepunt.

Bastiaans zoekt in de natuurlijke chaos de geur van 'home cooking'. Hij zoekt de geur van intimiteit en geborgenheid in de absolute ongeborgenheid, zoals Mowgli uit 'Jungleboek' die uitademde of het Indonesische meisje Imiyati dat als kind na een bootongeluk werd vermist en zes jaar later per toeval in de jungle werd ontdekt. Opgevoed en beschermd door de dieren, gewikkeld in mos en behaard over het gehele lichaam, overleefden zij in de wildernis. Er zijn ook gevallen bekend van militairen die, verwickeld in een guerilla-oorlog, zijn opgegaan in de chaos van de natuur. De afgelopen vijftien jaar zijn er nog verschillende van deze 'stragglers' ontdekt, na de Tweede Wereldoorlog achterge-

STRAGGLERS

Memories of one's parents' or grandparents' home, while very strong, are often elusive. Our search for the atmosphere, smells and sounds of a past to which we can never return may be activated by a feeling of melancholy. But when we go back over the remaining traces and then re-open the door of our first 'home' in the present, we may be greeted by an oppressive

sense of alienation that instantly dispels the melancholy. Christiaan Bastiaans revisits his father's past. In 1944 his father, a secret agent, was sent on a special mission to what was then known as New Guinea. He and six others were dropped by submarine on the shore of the former Dutch colony, at that time under Japanese occupation. They were to spend the next three and a half months in the jungle studying the activities of the enemy. Bastiaans endeavours to relive that mission. But his search for his roots, for traces of his father, his forefathers, takes him to a place where any tracks have long since been erased: the jungle of Irian Jaya. The wilderness is so overwhelmingly vast and impenetrable that it is impossible to enter it without a local guide. Six Papuans accompany him on his search. He follows where they take him. These men are his coordinates, his only orientation point.

In this natural chaos Bastiaans searches for the smell of home cooking. He searches for the smell of intimacy and shelter in this unsheltered place, the smell of Mowgli in 'Junglebook' or of Imiyati, the little Indonesian girl discovered in the jungle by chance six years after her disappearance following a boat accident. Raised and protected by animals, covered in moss and with hair over their entire body, they had survived in the wilderness. There are also cases of soldiers engaged in guerilla warfare being absorbed into the chaos of nature. Several of these 'stragglers' have been discovered in the past fifteen years - Japanese soldiers left behind in World War II or Indonesian freedom fighters who have been fighting an invisible enemy for decades. These stragglers had adopted nature as their home, a base from which they could fight on indefinitely. Where they had made a home Bastiaans

bleven Japanse militairen of Indonesische onafhankelijkheidsstrijders die tientallen jaren lang zijn blijven vechten tegen een onzichtbare vijand. Deze achterblijvers hadden in de natuur een thuis gevonden, een basis van waaruit zij de strijd eindeloos konden volhouden. Zij vonden een thuis waar Bastiaans alleen een ongecoördineerde chaos kan ervaren en daarom gaat hij op zoek naar deze voor hem zo onwezenlijke plekken van geborgenheid. Maar de huiselijke plekken blijken net als de sporen van zijn vader onvindbaar te zijn. Wanneer hij 's nachts alleen ligt onder zijn klamboe, gehuld in zijn jungle-outfit luisterend naar het gezang van de papoea's, kan hij nog geen rust vinden. Het gevoel bekruipt hem dat zijn eigen lichaam een thuis zou kunnen zijn voor allerlei ongewenste microlevens. Virussen en bacteriën waartegen hij zich 'thuis' nog zo goed had beschermd en ingeënt, lijken zich snel te transporteren op het interne wegennet van zijn lichaam en beslag te leggen op zijn geest. Zijn lichaam, het enige huis dat hij op dat moment bezit, is tot een 'Hot Zone' verklaard. Zijn vrijheid wordt hem benomen, hij is in quarantaine van, door en in zichzelf. Bastiaans is zijn eigen gijzelaar geworden.

In 'Mother's Kidney Dialysis Machine Unhooked' heeft Bastiaans een 'huiselijke' set geschapen voor een droom waarin de romantische queeste naar het verleden verwordt tot een mise-en-scène voor een 'New Bad Future Movie'. Hij voert de werkelijkheid van de jungle op als onwerkelijk filmdecor waarin ieder zijn eigen fictieve verhaal kan spelen. Of het nu gaat om een zoekgang naar het eigen verleden, een gevecht tegen een onzichtbare vijand of levensgevaarlijke virussen, het verhaal zal niet wezenlijk verschillen. De dromen en angsten zijn werkelijk, maar het ontbreken van sporen maakt het concrete bestaan twijfelachtig. Daarbij bevindt het verhaal zich in een 'loop'. De wedergeboorte waar Bastiaans naar op zoek is, blijkt geen verstilde eenwording te zijn, maar een nieuwe desintegratie in te zetten. De virussen ondermijnen zijn gestel, hij zal naar huis moeten om van deze aanslag te kunnen genezen. Ongetwijfeld zal hij eenmaal daar aangekomen en geheeld weer op zoek gaan naar zijn oorsprong elders. Zoals de cyber-mutanten uit 'Total Recall' en 'Blade Runner' eindeloos identiteitsloos zoeken naar een niet bestaand verleden, blijkt het zoeken naar de oorsprong een onvermijdelijk maar onbereikbaar doel. Bastiaans plaatst daarom het verleden in de toekomst en zo ontstaat zijn science-fiction-verhaal van de geschiedenis.

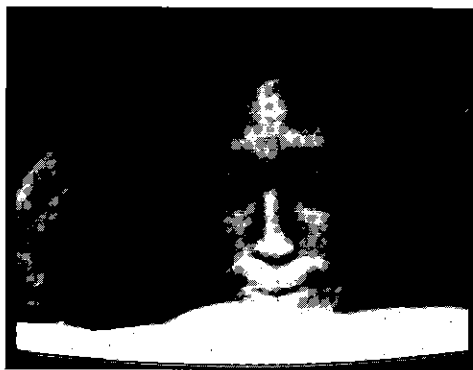
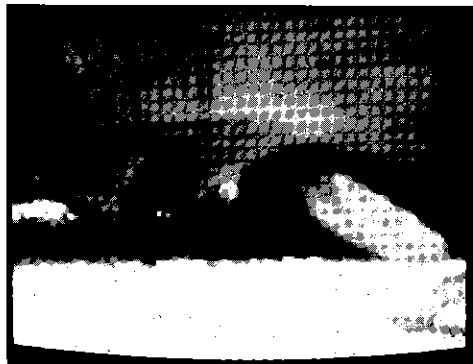
finds only incoherent chaos. It is this that inspires him to track down these illusory places of shelter. But these homely places, like his father's tracks, are impossible to find. As he lies under his mosquito net at night, wrapped in his jungle clothes, listening to the Papuans singing, rest eludes him. His suspicion grows that his own body could become the home of all sorts of undesirable microorganisms. Viruses and bacteria which he took care to protect and immunise himself against 'at home' discover a rapid means of transport in the internal traffic network of his body, and take possession of his mind. His body, the only home he has at this moment, is declared a 'Hot Zone'. Robbed of his freedom, he is in quarantine inside himself, at his own doing. Bastiaans has become his own hostage. In 'Mother's Kidney Dialysis Machine Unhooked' Bastiaans has created a 'home kit' for a dream in

which a romantic quest for the past serves as the backdrop for a 'New Bad Future Movie'. Here he projects the reality of the jungle as an illusory decor against which everyone can act out their own fictitious story. Whether a quest for their own past or a struggle against an invisible enemy or lethal viruses, that story will remain essentially the same. The dreams and fears are real, but the absence of tracks makes one doubt the reality of existence. Moreover, the story is circular. Instead of engendering harmonious unity, the rebirth which Bastiaans seeks leads to renewed disintegration. The viruses undermine his health; he will have to go home and recover from the assault. And once he is back 'home' and fit again, no doubt he will just set off again to some other place in pursuit of his roots. Just as the identity-less cyber mutants from 'Total Recall' and 'Blade Runner' relentlessly search for a non-existent past, the quest for one's origins is an equally unattainable goal it seems. This is why Bastiaans sets the past in the future, thereby creating his science fiction story of history.

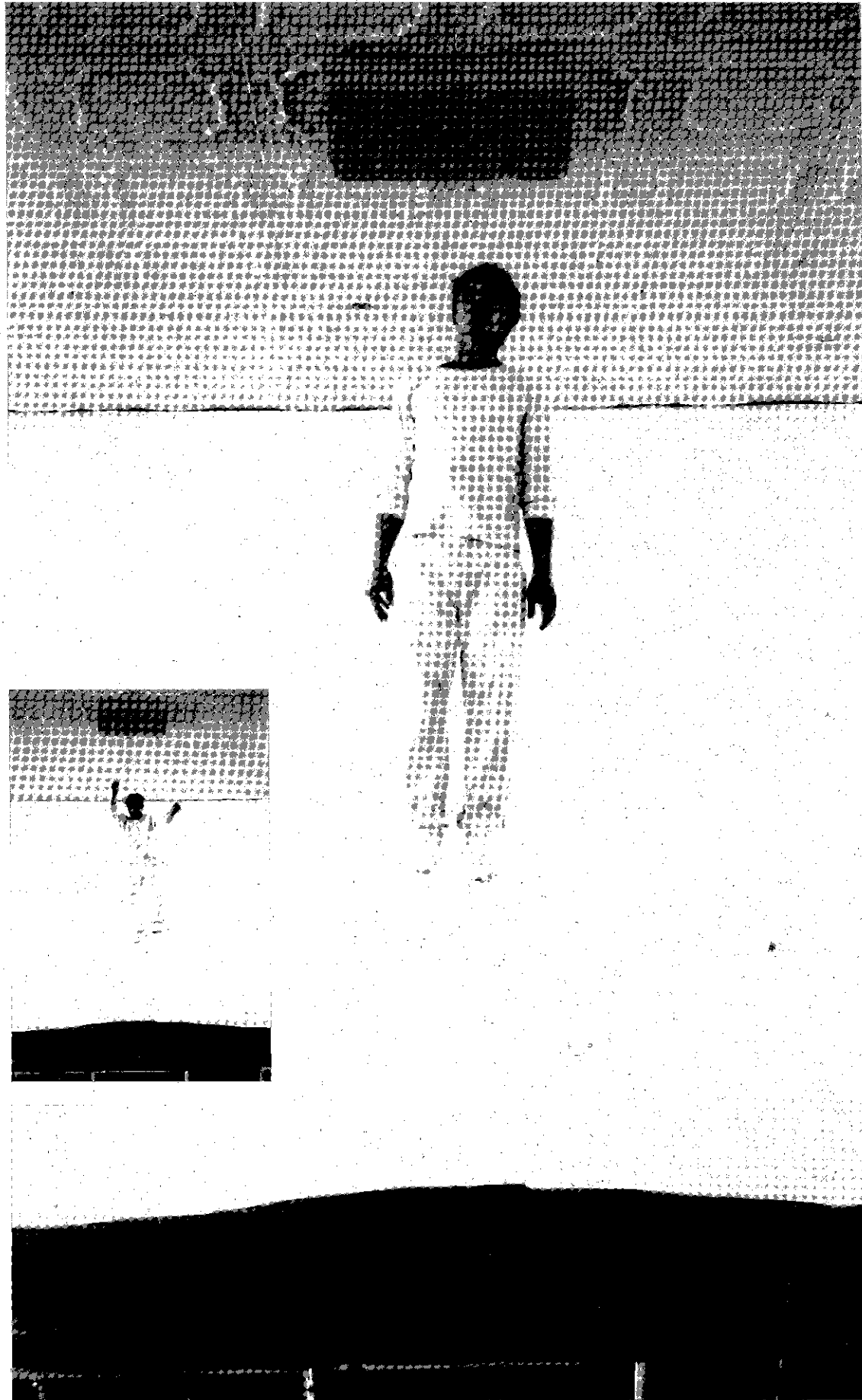

Eenzelfde 'loop' is aanwezig in 'The Glass Ceiling' van Michael Joo. In deze installatie is de herhaling een letterlijk heen en weer bewegen geworden. Joo heeft zichzelf springend op een trampoline opgenomen vanuit twee perspectieven. Een camera heeft Joo's sprong geregistreerd vanaf het plafond waaraan geel isolatieschuim is bevestigd dat hij met zijn hoofd raakt. Joo nadert en verwijderd zich van het gezichtspunt wat in de installatie wordt geprojecteerd op een horizontaal glas. Een andere camera heeft de trampoline van de zijkant opgenomen wat getoond wordt op de zijwand van de installatie. De twee projecties lopen niet synchroon, waardoor het verband tussen de springende Joo en de trampoline wordt ontkracht. Op dit niveau lijkt de letterlijke gevangenschap te verdwijnen. Zoals Joo over 'Shao-Lin' gevechtsfilms stelt: "Wanneer je ogen de bewegingen van de lichamen in de ruimte volgen, wordt je gedwongen voorstellingen te maken voorbij de grenzen van de camera en het doek." Joo vergelijkt dit 'erbij denken' met de (metaforische) betekenis van een kunstwerk. De zogenaamd onzichtbare inhoud is in zijn ogen net zo concreet als de bewegingen van de lichamen in de ruimte. Betekenis is een fysieke realiteit.

Joo groeide op in Minneapolis en is van Koreaanse afkomst. Zijn werk houdt veelal verband met de 'schizofrenie' van zijn culturele identiteit. Algemeen heersende stereotype denkbeelden en vooroordelen die vaak de oorzaak zijn van vervreemding, probeert hij in zijn werk te ontrafelen en zichtbaar te maken. In 'The Glass Ceiling' heeft Joo nog een glazen plaat tussen het plafond en de horizontale projectie van de sprong geplaatst. Op de glasplaat staat de hoeveelheid calorieën vermeld die nodig is voor een mens om de plaat te breken. De gefilmde springer zal echter nooit de glasplaat kunnen versplinteren. Zoals Bastiaans zijn lichaam in transparante kleding gevangen zette, gijzelt Joo zijn beeld in een transparant tweedimensionaal universum. Joo refereert op deze manier aan de onzichtbare barrière die minderheden en individuen uit 'lagere klassen' hindert door te stromen naar een andere sociale klasse. De Amerikaanse en liberale gedachte dat iedereen dezelfde mogelijkheden

A similar circular story is found in Michael Joo's 'The Glass Ceiling'. In this installation the repetition is reduced to a literal back and forth movement. Joo recorded himself jumping up and down on a trampoline from two viewpoints. One camera registers Joo's jump at the point where his head brushes against a yellow block of foam attached to the ceiling. The image of Joo moving towards and away from the ceiling is projected onto a horizontal glass plate in the installation. A second camera recorded the trampoline from the side and this film is projected on the side of the installation. The two projections are not in sync, with the result that the connection between Joo's jump and the trampoline is negated. At this level the physical boundaries appear to evaporate. As Joo says of 'Shao-Lin' martial art films:

"As your eye tracks the movement of the bodies in space, you are forced to visualize beyond the limited confines of the camera and screen." Joe equates this mental extension with the (metaphorical) significance of an art work. To him the so-called invisible content is just as concrete as the body's movement in space. Meaning is a physical reality.

heeft in een eerlijke en open maatschappij, veronachtzaamt de sociaal-economische hindernissen die bepaalde groepen aan den lijve ondervinden. De schijnbare openbare ruimte ligt vol met onzichtbare obstakels die een fysieke en materiële realiteit vormen. Om grip te krijgen op de werkelijke betekenis die deze obstakels hebben, rekent Joo de schijnbaar ongedefinieerde en onzichtbare gedragscodes en normen om in absolute waarden. De calorieën die nodig zijn om de niet concreet aanwijsbare barrière te breken geven haar de concreetheid die zij in de ervaring van de mensen wel bezit. Deze pseudo-wetenschappelijke benadering is tevens een spiegeling van de racistische methode om 'alles wat anders is' te homogeniseren en te verabsoluteren als potentiële vijand. Het becijferen en categoriseren om angsten en onlusten te bedwingen, het concreet en aanwijsbaar maken van het onzichtbare, kan dus twee kanten op werken. Enerzijds werkt het stereotypen in de hand, anderzijds kan het dienen stereotypen en het ontstaan van stereotypen zichtbaar te maken en zodoende te ontkrachten. Deze tweeslachtigheid is wat Joo interesseert.

In 'Nature vs. Nature (Suicidal Tendencies)' kruipt een landschildpad op het strand van Long Island naar de zee zijn onvermijdelijke ondergang tegemoet. Tegelijkertijd is de weg naar het water een terugkeer naar zijn oorsprong, het amfibie verleden van de schildpad. Joo was zelf vorig jaar bijna verdrongen op deze plek in New York. Zijn bijna desastreuze zwempartij in het zoute zeewater lijkt, hoe bizar ook, een vervolg op een eerdere zwempartij zoals hij die vastlegde in de video 'MSG Swim'. Deze video, onderdeel van Salt Transfer Cycle (1993-1994), toonde Joo droogzwemmend in een grote berg monosodium glutamate, een kunstmatig zout dat vooral in de Aziatische keuken wordt gebruikt. MSG heeft van zichzelf geen smaak maar dient om de smaakpapillen te stimuleren en andere ingrediënten te versterken. Joo is allergisch voor dit zout maar crawlt zich een weg door dit Aziatische 'niets'. Op zoek naar de geur van 'home cooking' blijkt Joo zich net zo fysiek in te spannen als Bastiaans en tot zijn lichamelijke grenzen te komen. Joo's eindeloze sprong is net als Bastiaans uitputtende krachtmeting in het regenwoud, een belichaming van een schijnbare droom. De droom is geen droom maar realiteit, terwijl de realiteit een vaak absurdistisch decor is. De achterblijvers kunnen dat alleen ervaren, opgesloten in hun grotten zien zij de realiteit beter dan Plato ooit had kunnen denken.

Joo grew up in Minneapolis and is of Korean descent. Most of his work deals with the 'schizophrenia' of his cultural identity. In his work he endeavours to unravel and render visible the current stereotypical ideas and prejudices which often generate alienation. In 'The Glass Ceiling' Joo has placed another glass plate between the ceiling and the horizontal projection of the jump. On the glass plate it states the amount of calories a person requires to break the glass. The person jumping in the film will never be able to shatter the glass. Just as Bastiaans confines his body in transparent clothing, Joo traps his own image in a transparent two-dimensional universe. In this way Joo alludes to the invisible barrier which prevents minorities and members of the 'lower classes' from moving up the social ladder. The liberal American belief in equal opportunities for all in a fair and open society overlooks the socio-economic barriers encountered by certain groups. What passes for public space is in reality packed with obstacles which, though invisible, are nonetheless a physical and material reality. To assess the significance of these obstacles, Joo converted the unwritten and invisible codes of behaviour and norms into absolute values. The calories needed to break the intangible barrier bestow on it the tangibility it has in people's experience. At the same time, this quasi-scientific approach mirrors the racist tendency to homogenise 'everything that's different' into the 'potential enemy'. Thus awarding values and defining categories in an attempt to control fears and desires, concretising the invisible and rendering it visible, can produce both a positive and a negative effect. On the one hand it encourages stereo-

types, on the other it helps make stereotypes and their source visible and thus to neutralise them. It is this duality which intrigues Joo. In 'Nature vs. Nature (Suicidal Tendencies)', a tortoise crawls over the beach on Long Island heading for the sea and its inevitable death. At the same time its journey to the sea represents a return to its origins; the tortoise's amphibian past. Joo himself almost drowned at this spot last year. His almost fatal bathe in the salty ocean reads - however bizarre it may sound - like a sequel to an earlier 'bathe' he recorded in the video 'MSG Swim'. This video, part of the Salt Transfer Cycle (1993-1994), showed Joo 'swimming' in a huge mound of monosodium glutamate, a synthetic salt widely used in Asiatic cooking. MSG has no taste of its own but serves to stimulate the taste buds and enhances the flavour of the other ingredients. Joo is allergic to this salt but crawls his way through this Asiatic 'nothingness'. In his search for the smell of 'home cooking', Joo's efforts are no less strenuous than those of Bastiaans to go to his physical limits. Joo's relentless jumping, like Bastiaans' exhausting encounter with the rain forest, is the embodiment of what appears to be a dream. But the dream is not a dream, it is reality, whereas reality is often an absurd decor. Only the stragglers experience that; from the confinement of their caves, they perceive reality more keenly than Plato could ever have imagined.

Biografie

CHRISTIAAN BASTIAANS

1951, Amsterdam

Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam, 1971-1976
Pratt Graphic Center, New York, V.S., 1972
Kyoto Municipal University of Art, Kyoto, Japan, (Monbusho, Japanese Government scholarship), 1976-1978
Artist in residence, P.S.1, New York, Verenigde Staten, 1986-1987

1980 Kitano Circus Gallery, Kobe, Japan
Museum Fodor, Amsterdam
1982 12e Biennale de Paris, Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, Parijs, Frankrijk
Dutch Directions, Künstlerhaus Bethanien, Berlijn, Duitsland
11e Festival International du Nouveau Cinéma, Montréal, Canada
1984 Narrative Video (In de ban van de band) Stedelijk Museum, Amsterdam
Wat Amsterdam Betreft, Stedelijk Museum, Amsterdam
1985 Nara Tape, De Appel, Amsterdam
1987 The Navigator's Encyclopedia, New Museum for Contemporary Art, New York, Verenigde Staten
1988 Galerie Barbara Farber, Amsterdam
1989 Year Zero, Galeria Berini, Barcelona, Spanje
A good read (The book as metaphor), Barbara Toll Gallery, New York, Verenigde Staten
1990 Art Meets Science and Spirituality in a Changing Economy, Museum Fodor, Amsterdam
1991 Bogus Fugitive Machine, Stroom, Den Haag
1992 Through the Viewfinder, De Appel, Amsterdam
1994-95 Heart of Darkness, Museum Kröller-Müller, Otterlo

MICHAEL JOO

1966, Ithaca, New York, Verenigde Staten
Washington University, Saint Louis, Missouri, Verenigde Staten, 1984-1986
Wesleyan University;

Middletown, Connecticut, Verenigde Staten, 1987-1989
Yale School of Art, New Haven, Connecticut, Verenigde Staten, 1989-1991

1988 Demolition Daze, Rifle Sport Gallery, Minneapolis, Verenigde Staten
1989 Pieces and Lights, St. Louis Design Center, St. Louis, Minneapolis, Verenigde Staten
1992 Galerie Metropol, Wenen, Oostenrijk
1993 Aperto, Biennale Venetië, Italië
The Final Frontier, New Museum for Contemporary Art, New York, Verenigde Staten
1994 Some Went Mad, Some Ran Away, Serpentine Gallery, Londen, Groot Britannië
Museum of Contemporary Art, Chicago, Verenigde Staten
Kumho Museum, Seoul, Korea
Salt Transfer Cycle, Nordanstad Gallery/Petzelt-Borgmann, New York, Verenigde Staten
I, Myself and Me, The Interart Center, New York, Verenigde Staten
1995 '95 Kwangju Biennale, Kwangju, Korea

Films

Zondag 5 november 1995, 14.00 uur
Ik hou van jou, ik ook van jou, Mariska Voskamp, 2'40"
The Pornographers (An introduction to anthropology), Shohei Imamura Filmtheater Desmet, Plantage Middenlaan 4a, Amsterdam
Reserveren: (020) 6273434
Voskamp's animatiefilm 'Ik hou van jou, ik ook van jou' zou, volgens Christiaan Bastiaans, bij wijze van spreken dezelfde subtitel kunnen hebben als Imamura's 'The Pornographers': an introduction to anthropology. Imamura observeert met een haast wetenschappelijke afstandelijkheid de 'inheemse bevolking' in een Japan dat hij voorstelt als een immorele, gefragmenteerde, chaotische wereld, een jungle.

Voskamp's animatiefilm zoomt in op simpele bezigheden en handelingen uit ons dagelijks leven als eten, wachten, het schillen van aardappelen enz. De ons zo vertrouwde handelingen - die buiten de dagelijkse context zijn geplaatst - worden als het ware aan ons voorgehouden en 'gecatalogiseerd'. Net als in de film 'The Pornographers', waarin de protagonist zichzelf (en ons?) overtuigt dat hij, met het maken van pornografie, eigenlijk de maatschappij een dienst bewijst, zo drukt Voskamp ons in haar animatiefilms met de neus op schijnbaar banale bezigheden die echter wel primair zijn in ons bestaan.

Kunstkanaal

Zondag 8 oktober 1995
Michael Joo: Salt Transfer Cycle, 10 min., 1993 - 1994 (de uitzending wordt diverse malen herhaald).

Het belangrijkste thema is het schizofrene en ongrijpbare karakter van de moderne sociaal-culturele identiteiten. De video bestaat uit tien delen en speelt zich af op drie verschillende locaties: New York, Utah en Korea. In elk deel speelt Joo de hoofdrol. Het laatste deel speelt zich af op een hertenboerderij in het zuiden van Korea, waar Joo zich met zijn door een laag zout bedekte lijf onder de herten begeeft.

Lezing

CONTEMPORARY CURATING II
Donderdag 16 november 1995, 20.00 uur
Toegang f. 5,-, reserveren (020) 4220471

'Up Hill and Down Dale' is de titel van de diashow die de Franse tentoonstellingsmaker Pierre Leguillon (1969) vertoont en van commentaar voorziet. Hierin probeert hij de steeds nauwere relaties aan te tonen tussen het kunstwerk en de context van de tentoonstelling waarin het wordt gepresenteerd.

Hans-Peter Feldmann, Zonder titel, 1994 (in: 'Chambre 763', Hôtel Carlton Palace, Parijs, Frankrijk, zomer 1994)

Nieuwsbrief

U kunt zich abonneren op de Nieuwsbrief van Bureau Amsterdam. Als u f. 25,- overmaakt op girorekening 4500092 t.g.v. Dienst Musea voor Moderne Kunst te Amsterdam onder vermelding 'Nieuwsbrief Bureau Amsterdam' krijgt u de Nieuwsbrief een jaar lang toegestuurd. U ontvangt dan tevens de uitnodigingen voor de openingen.

Colofon

Redactie: Els van den Berg, Leontine Coelewijn
Tekst: Margriet Schavemaker
Secretariaat: Jan Meijer, Mariska Soegriemsingh (ass.)
Vormgeving: Mevis & Van Deursen
Druk: Rob Stolk, Amsterdam
Vertaling: Karen Gaimslar
Deze tentoonstelling is tot stand gekomen met een financiële bijdrage van de Gemeente Amsterdam (het Amsterdams Fonds voor de Kunst)
Met dank aan: Film Theater Desmet, Paul Smith Ltd, Londen, Ben van Duin, Rudolf Evenhuis, Erwin van der Kraan, Mariska Voskamp

Stedelijk Museum
Bureau Amsterdam
Rozenstraat 59
1016 NN Amsterdam
tel. 31. (0)20. 4220471
fax. 31. (0)20. 6261730
e-mail: smba@xs4all.nl
geopend van di t/m 20, 11.00 t/m 17.00 uur

**2 december 1995 -
1 januari 1996**

CALYPSO
Urs Fischer, Ronny Nienhuis,
Antionetta Peeters en Avery
Preesman